

LeineRoebana

Stichting Date Dans en Theater

Inleiding

Stichting Date, Dans en Theater (LeineRoebana) is een Amsterdams gezelschap voor hedendaagse dans, geleid door Andrea Leine en Harijono Roebana, die samen de artistieke en zakelijke directie voeren. Het gezelschap wil dans realiseren als hedendaagse kritische kunstvorm, die reflecteert op vragen van onze tijd. Het werk onderscheidt zich volgens LeineRoebana door zijn unieke dansidroom en de centrale rol die muziek daarin inneemt. De muzikale voorkeur van de choreografen varieert van Josquin des Prez tot Edgar Varèse en John Zorn. De muziek wordt in de regel live uitgevoerd en is bij voorkeur speciaal voor de voorstelling gecomponeerd.

Vanwege de sterk fysieke, meeslepende manier van dansen en musiceren weet LeineRoebana naar eigen zeggen een breed en divers publiek aan zich te binden, dat door het werk kennismaakt met onalledaagse kunstvormen als gamelan, hedendaagse dans, experimentele muziek, complexiteit en abstractie. Door de avontuurlijke samenwerkingsverbanden weet het gezelschap bovendien steeds nieuwe publieksgroepen aan zich te binden, aldus de aanvraag.

De activiteiten van LeineRoebana zijn de komende jaren gericht op het ontwikkelen van projecten, die vaak in combinatie worden gerealiseerd. Daarbij gaat het per jaar om één interdisciplinaire, grootschalige voorstelling voor de grote zaal en één voorstelling met een flexibel formaat voor de kleine/middelgrote zaal. De voorstellingen vinden niet alleen plaats in het theater, maar ook op locatie en/of binnen een speciale context, bijvoorbeeld tijdens een wetenschappelijke conferentie of de Nacht van de Filosofie. Dans krijgt hierdoor volgens LeineRoebana een speciale lading en ontsluit de ruimte of gebeurtenis op zijn eigen wijze. De komende jaren werkt het gezelschap samen met onder meer het Terschellings Oerol Festival, Festival Karavaan, Festival En Plein Public in Breda en het Oranjewoud Festival in Friesland.

Volgens LeineRoebana heeft het gezelschap in de afgelopen jaren de subsidiekorting van 40 procent het hoofd weten te bieden door een ingrijpende reorganisatie en door efficiënter te werken. De zeer afgeslankte vorm waarin het nu opereert heeft volgens de aanvraag echter een remmend effect op de effectiviteit van de organisatie. Om die reden streeft LeineRoebana naar een bredere financieringsmix, waarin naast een ruimhartiger ondersteuning door de overheid, nieuwe verdienmodellen worden ontwikkeld, waaronder particuliere fondsen en sponsorwerving. Doelstellingen op het gebied van publieksbereik zijn het bestendigen en uitbouwen van het vaste publiek door de inzet van vriendenprogramma's en ambassadeurs, en een toename van het aandeel nieuwe bezoekers, onder meer door vergroting van de naamsbekendheid en een gedifferentieerde benadering van verschillende doelgroepen.

De expertise die LeineRoebana in de afgelopen jaren heeft opgebouwd met voorstellingen op het grensvlak van dans en muziek wil de groep verder ontwikkelen onder de noemer Platform voor Dans en Muziek. Met deze bundeling van dans- en muziekactiviteiten wil het gezelschap als coach en partner een impuls geven aan het podiumkunstenklimaat in binnen- en buitenland. Daartoe werkt het samen met opleidingen, productiehuisen, ensembles en broedplaatsen, festivals en podia, waaronder Askol|Schönberg, Nederlands Philharmonisch Orkest/Nederlands Kamerkoor, Bimhuis, Flamenco Biënnale, Dansmakers Amsterdam en DansBrabant. De achterliggende gedachte is het samenbrengen van talentontwikkeling en innovatie als integraal onderdeel van de artistieke ontwikkeling van het gezelschap.

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND **NL**

In de periode 2017-2020 speelt LeineRoebana negentig voorstellingen per jaar. Het gevraagde subsidiebedrag is 374.000 euro. Daarnaast wordt een bijdrage talentontwikkeling aangevraagd van 74.800 euro. Het totaal gevraagde subsidiebedrag komt daarmee op 448.800 euro.

Historie

LeineRoebana ontvangt in de periode 2013-2016 een structurele subsidie van het Fonds Podiumkunsten in het kader van de meerjarige activiteitenregeling 2013-2016.

Het Fonds volgt de meerjarig gesubsidieerde instellingen door meerdere adviseurs de voorstellingen en/of concerten te laten bezoeken. In de periode 2013-2016 hebben adviseurs van het Fonds veertien voorstellingen van vier verschillende producties van LeineRoebana bezocht.

Beoordeling

Artistieke kwaliteit

De commissie beoordeelt de artistieke kwaliteit als voldoende.

Zij kent LeineRoebana als een gezelschap dat in de loop der jaren een eigen signatuur heeft opgebouwd. Kenmerkend voor de voorstellingen van LeineRoebana noemt de commissie de manier waarop daarin dans en (live)muziek een gelijkwaardig onderdeel vormen. De commissie is positief over het hoge uitvoeringsniveau van de dans, dat zeer gezichtsbepalend is voor het werk. Daarnaast heeft zij waardering voor de veelzijdigheid van de gekozen muziekstijlen en vindt zij de muziekensembles en componisten met wie wordt samengewerkt van hoge kwaliteit. Als voorbeeld hiervan noemt zij de productie 'Snow in June', met muziek van Tan Dun en Iannis Xenakis. Hoewel volgens de commissie uit het werk van LeineRoebana ontegenzeggelijk vakmanschap spreekt, vindt zij de kwaliteit van de voorstellingen uit de afgelopen periode wisselend. Vooral in de grotezaalvoorstellingen, zoals 'Smell of Bliss' en 'Ghost Track' is naar haar mening sprake van een enigszins sleetse, steeds op vergelijkbare wijze ingevulde formule. Dit maakt dat het werk aan zeggingskracht heeft ingeboet. Ook is de commissie van mening dat de voorstellingen van LeineRoebana een matige dramaturgie kennen. De soms onduidelijke opeenvolging van de verschillende scènes doet naar haar mening afbreuk aan de spanningsopbouw van het werk en maakt het minder aansprekend voor publiek.

Op basis van de plannen voor de periode 2017-2020 constateert de commissie dat LeineRoebana in grote lijnen het bestaande beleid continueert. Daarbij is sprake van een voortzetting van de gebruikelijke thema's en fascinaties van de beide choreografen. Ook de keuze voor de samenwerkingspartners op het gebied van muziek, zoals AskolSchönberg, Nederlands Philharmonisch Orkest/Nederlands Kamorkeor is, ondanks de goede kwaliteit, voorspelbaar en volgens de commissie een herhaling van zetten. Daarbij maken de plannen op de commissie een weinig bevlogen indruk. De toekomstige producties, die binnen het gebruikelijke format worden ontwikkeld, getuigen van weinig artistieke ontwikkeling en doen naar haar mening afbreuk aan de zeggingskracht van het werk van LeineRoebana.

LeineRoebana zegt dat het jaarlijks een kleine, flexibele voorstelling wil maken, die behalve in kleine en middelgrote zalen, ook op locatiefestivals zal spelen. De commissie merkt op dat het gezelschap hiermee in de afgelopen jaren reeds heeft geëxperimenteerd, maar noemt de in dit verband gerealiseerde producties als 'Next' en 'Seele' weinig geslaagd. Op basis hiervan stelt zij vast dat

LeineRoebana nog zoekende is naar een vorm waarin de eigen signatuur het beste tot zijn recht kan komen op locatie(festivals). Hoewel zij het idee om flexibele voorstellingen te maken die ook op locatie kunnen spelen op zichzelf interessant vindt, acht de commissie de plannen hiervoor matig uitgewerkt en mist zij een verbinding met het eerder gemaakte werk. Onvoldoende duidelijk wordt wat de toegevoegde waarde van het spelen op locatie zal zijn voor de artistieke ontwikkeling van het gezelschap zelf en voor de beleving van het beoogde publiek, temeer daar de bekendheid van LeineRoebana vooral gestoeld is op de interdisciplinaire voorstellingen voor de grote zaal. Hierdoor is zij er niet op voorhand van overtuigd dat het kleiner gemonteerde werk eenzelfde herkenbaarheid zal hebben voor het publiek of een onderscheidende betekenis zal hebben voor de dans in Nederland.

Ondernemerschap

De commissie beoordeelt het ondernemerschap als zwak.

Ondanks het feit dat LeineRoebana geruime tijd heeft kunnen produceren met behulp van structurele subsidies, is het gezelschap er niet in geslaagd om een solide financiële basis op te bouwen. De liquiditeit en solvabiliteit zijn zorgelijk en het eigen vermogen bedraagt in 2015 nog geen 9.000 euro. Volgens de commissie hangt dit samen met het feit dat in de kostenstructuur de nadruk vooral ligt op het artistieke product en onvoldoende op verantwoord produceren en het vergroten van de eigen inkomsten. Ondanks het geslonken budget vanaf 2013, is LeineRoebana blijven inzetten op het maken van kostbare, groots opgezette producties. De commissie is kritisch over het feit dat in de aanvraag alleen gesproken wordt over het nadelige effect van het afgenomen subsidievolume op de eigen organisatie, zonder dat daarbij sprake is van een reflectie op het ambitieniveau van het gezelschap in relatie tot het eigen verdienvermogen.

De onbalans in de verhouding tussen kosten en baten blijkt volgens de commissie ook uit de ontwikkeling van de eigen inkomsten in de periode 2017-2020. Het jaarlijkse aantal activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd, stijgt van vijftig naar negentig, waarmee LeineRoebana een verdubbeling van de publieksinkomsten verwacht te realiseren. In het licht van de in het verleden behaalde resultaten en de moeite die het gezelschap heeft gehad om te voldoen aan de prestatie-eisen van het Fonds, noemt de commissie deze ambities niet realistisch.

Door de toename van de activiteiten kent de begroting een forse stijging. Om deze te kunnen opvangen, zet LeineRoebana in op verruiming van publieke subsidies. Hoewel de commissie waardering heeft voor het feit dat het gezelschap blijkens de plannen in aanmerking komt voor structurele ondersteuning van de gemeente Breda, dat het beschouwt als tweede vestigingsplaats, vindt zij dat de inkomsten van LeineRoebana eenzijdig leunen op publieke middelen.

Hoewel in de plannen sprake is van verschillende ambities om te komen tot een bredere financieringsmix, constateert de commissie dat de meeste plannen op dat gebied nog in een beginstadium verkeren. Van enige flexibiliteit in de kostenstructuur lijkt daarom nauwelijks sprake. De commissie merkt op dat de aanvraag voor de periode 2017-2020 niet ingaat op eventuele risico's in de begroting en dat een strategie om met eventuele tegenvallers om te gaan ontbreekt. Hoewel de publieksinkomsten redelijk zijn gespreid over meerdere producties per jaar, stelt de commissie vast dat de grootschalige, kostbare producties een gemiddelde speellijst hebben van slechts twintig speelbeurten en om die reden een beperkt verdienvermogen kennen.

LeineRoebana beschrijft in de aanvraag de positie die het gezelschap inneemt binnen de podiumkunsten en de raakvlakken die het werk heeft met het culturele en maatschappelijke veld. Op zich is dit positief, maar vanwege de onbalans in de begroting, waarin de nadruk vooral ligt op het produceren van voorstellingen, is de commissie niet overtuigd dat de organisatie in staat zal zijn om die meerwaarde ook daadwerkelijk handen en voeten te geven. De commissie is verder kritisch over de publieksbenadering zoals die uit het plan spreekt. De aanvraag bevat geen uitgewerkte analyse van de relevante publieksgroepen en biedt daarnaast weinig informatie over de wijze waarop deze in de toekomst bereikt worden. Om die reden acht de commissie de stijging van het jaarlijks aantal te realiseren aantal bezoekers van 8.817 naar ruim 17.000 niet haalbaar. Daarnaast stelt de commissie vast dat de beheerskosten weinig ruimte laten voor een stevig marketingbeleid, dat aansluit bij het niveau waarop het gezelschap wil opereren. Op een jaaromzet van ruim een miljoen is slechts 62.000 euro voor marketing begroot en de in te zetten middelen worden in de plannen slechts algemeen beschreven.

Bijdrage aan de pluriformiteit

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de pluriformiteit als ruim voldoende.

Zij plaatst het werk van het gezelschap binnen het genre hedendaagse/moderne/conceptuele dans, dat in Nederland ruim vertegenwoordigd is. Daarbij stelt de commissie vast dat de combinatie van abstracte dans en livemuziek een belangrijk handelsmerk van LeineRoebana is. Hoewel er niet direct sprake is van overlap met de Basisinfrastructuur (BIS), vertoont het werk kenmerken van het aanbod dat door andere structureel gesubsidieerde moderne dansgezelschappen wordt gebracht. Om die reden levert LeineRoebana een aanzienlijke bijdrage aan de pluriformiteit van de dans in Nederland, maar is daarin niet uniek.

Bijdrage aan de geografische spreiding

De commissie beoordeelt de bijdrage aan de geografische spreiding als ruim voldoende.

Het gezelschap is gevestigd in Amsterdam, waar het podiumkunstenaanbod zeer groot is. Daarnaast is LeineRoebana huisgezelschap van Chassé Theater in Breda, waar het aanbod in vergelijking met grotere steden vrij klein is. Verder constateert de commissie dat LeineRoebana in de periode 2013-2015 regelmatig heeft gespeeld in Amsterdam. In vergelijking met andere podiumkunstinstanties heeft het gezelschap ook een substantieel aandeel voorstellingen gespeeld in andere steden en regio's. In de komende periode staat de aanvrager een grotere spreiding van de voorstellingen voor ogen. De commissie vindt de beoogde spreiding op basis van de afgelopen periode en het plan echter niet realistisch. De commissie vindt dat LeineRoebana een redelijke bijdrage levert aan de geografische spreiding.

Bijdrage talentontwikkeling

Niet van toepassing.

Conclusie

De commissie adviseert de aanvraag van LeineRoebana niet te honoreren.